

بنام خدا

نظریه های شخصیت

Theories of Personality

برنامه آموزشی درس نظریه های شخصیت کارشناسی ارشد اسفند ماه ۱۳۹۹

زهرا هاشمی (zhashemi.serkan@gmail.com)

هدف درس: شاید مهمترین هدف اصلی مطالعه شخصیت، شناخت ماهیت انسان است. اینکه انسان ذاتاً چگونه موجودی است؟ آیا نیروهای درونی تأثیر گذار، شناخت، احساس، و یا رفتار او را تعیین می کنند؟ آیا دارای اراده ای آزاد است یا محکوم به جبر نیروهای درونی و یا بیرونی؟ آیا شخصیت او بیشتر تحت تأثیر طبیعت است یا تربیت؟ آیا شخصیت او بیشتر متأثر از گذشته وی می باشد یا تجربه های بعدی می توانند آن را تغییر دهند؟ و... دیگر سوالاتی که ان شاء... با بررسی نظریه های شخصیت بتوانیم به پاسخی در خور، دست یازیم. اما بطور قطع، پاسخ چنین سؤالاتی پایان راه نیست که آغازی است برای بکارگیری دلالتها و تلویحاتی که این نظریه ها در زمینه درمان و بطور ویژه در امر تربیت و آموزش خواهند داشت.

عناوین سرفصل های درس

کلیات: اهمیت، ضرورت و هدف مطالعه شخصیت؛ موضوع های بنیادین نظریه های شخصیت: برداشت هایی از ماهیت انسان؛ تعاریف؛ تاریخچه و مبنای تاریخی و فلسفی نظریه ها؛ نظریه پردازان: مفروضه، اصل بدیهی، ادعا، فرضیه، اصل، و قانون؛ ملاک های ارزیابی نظریه های علمی؛ بررسی علمی شخصیت و روش های پژوهش و سنجش در مطالعه شخصیت.

رویکرد روان کاوی

نظریه روان کاوی فروید: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، مراحل رشد روانی-جنسی، تیپ های شخصیتی، برداشت فروید از ماهیت انسان روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

رویکرد های روان کاوی جدید

روان شناسی تحلیلی یونگ: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، تیپ های شخصیتی، برداشت یونگ از ماهیت انسان، مقایسه با نظریه فروید، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

روان شناسی فردی آدلر: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، سبک های زندگی، برداشت آدلر از ماهیت انسان و مقایسه با نظریه های فروید و یونگ، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

روان کاوی اجتماعی و فرهنگی هورنای: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت هورنای از ماهیت انسان و مقایسه با نظریه های روانکاوی فروید و روان شناسی تحلیلی یونگ و روان شناسی فردی آدلر، نگاه انسان گرایانه هورنای به رشد و تحول شخصیت، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

روان شناسی خود کوهات: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، تیپ های شخصیتی، برداشت کوهات از ماهیت انسان و مقایسه با نظریات روانکاوی فروید و روان شناسی تحلیلی یونگ و روان شناسی فردی آدلر نظریه روان کاوی اجتماعی هورنای، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

روان شناسی ایگوی روان کاوانه اریکسون: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت اریکسون از ماهیت انسان، و مقایسه تحلیلی با نظریات بررسی شده پیشین، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

روان شناسی اجتماعی-روانی اریک فروم: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت فروم از ماهیت انسان، ارائه رویکردی مقایسه ای با دیگر نظریات روانکاوی، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های آموزشی، ارزیابی.

نظریه شخصیت هنری موری: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت موری از ماهیت انسان و مقایسه با دیگر نظریه پردازان روانکاوی، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

رویکرد صفات

نظریه صفتی آلپورت: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت آلپورت از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

نظریه نظام های ساختاری کتل: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت کتل از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

نظریه تیپ شناسی زیستی آیزنک: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت آیزنک از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

رویکرد شناختی

نظریه سازه های شخصی جورج کلی: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت کلی از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

رویکردهای انسان گرایانه

نظریه خود شکوفایی آبراهام مازلو: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت مازلو از ماهیت انسان، مقایسه رویکرد انسان گرایانه با روکرد روانکاوی و رفتارگرایی، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

نظریه شخص محوری کارل راجرز: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت راجرز از ماهیت انسان و مقایسه با دیگر رویکردهای و نظریات مطرح شده، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

نظریه وجود گرایی می: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، بررسی فلسفه اگزیستانسیالیسم، رشد و تحول شخصیت، برداشت می از ماهیت انسان و مقایسه با دیگر رویکردهای و نظریات مطرح شده، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

رویکردهای اجتماعی-رفتاری

مدل انتظار-ارزش تقویت راتر: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت راتر از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

نظریه شناختی-اجتماعی بندورا: زندگی نامه، مفاهیم و اصول، رشد و تحول شخصیت، برداشت بندورا از ماهیت انسان، روش های سنجش، تلویحات درمانی نظریه، دلالت های تربیتی، ارزیابی.

سخن پایانی: نظریه های بزرگ در مقابل نظریه های حیطه محدود، نظریه و تحقیق در روان شناسی شخصیت معاصر.

منابع

Ryckman, R. M. (2008). *Theories of Personality*. Brooks/Cole Publishing Compony.

شولتز، دوان. (۱۳۸۳). نظریه های شخصیت. مترجمان: یوسف کریمی...[و دیگران]. تهران: نشر ارسباران.

Maddi, Salvatore R. (2001). *Personality Theories: A Comparative Analysis (Sixth Edition)*. Brooks/Cole Publishing Compony.

پروت، تامپسون و براون، داگلاس. (۱۳۸۳). مشاوره و روان درمانی با کودکان و نوجوانان. ترجمه حسن فرهی. ارجمند، تهران.

پروچاسکا، جیمز و نورکراس، جان. (۲۰۰۷). ترجمه سید محمدی، یحیی. (۱۳۸۹). تهران: نشر روان

و دیگر کتاب ها و یا مقالات فارسی و انگلیسی چاپ شده در مجلات علمی-پژوهشی که با سر فصل ها و اهداف درس همخوانی داشته باشد.

ارزشیابی

داشتن حضوری فعال و البته مؤثر در بحث های علمی در کلاس..... امتیاز ۵
ترجمه و ارائه مقالات علمی=پژوهشی مرتبط با مباحث..... امتیاز ۱۵
ارائه یکی از نظریه های شخصیت..... امتیاز ۲۰
آزمون میانی و پایان ترم و یا آزمون پایانی امتیاز ۶۰
پیشنهادات و نظرات شما در سر فصل ها و ارزشیابی قابل طرح و بررسی می باشد.